

**Святий блаженний Оскольд — Великий князь (каган)
Київський, благовірний правитель Русі, першомученик
Київський та визначний будівничий церковного життя
Русі-України**

**✙ Віктор Бедь,
єпископ Мукачівський і Карпатський,
керуючий Мукачівсько-Карпатською єпархією
Православної Церкви України**

м. Ужгород
14 липня 2026 року

Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа!

Всечесні отці!

Дорогі брати і сестри у Христі!

Високодостойні українські воїни-захисники!

Сьогодні Свята Православна Церква України молитовно вшановує пам'ять святого блаженного Оскольда — Великого князя (кагана) Київського, благовірного правителя Русі, першомученика Київського, у святому Хрещенні — Миколая (+882).

Його ім'я назавжди вписане золотими літерами не лише в історію Української держави, а й у духовний літопис Української Церкви. Святий блаженний Оскольд став одним із найвизначніших державних діячів Русі-України, через якого Господь продовжив звершувати Свій спасительний Промисел щодо нашої землі, нашого народу та нашої Церкви.

Щоб повною мірою зрозуміти духовний подвиг святого блаженного Оскольда, необхідно пригадати передісторію розвитку християнства на українських землях.

За церковним Переданням, після Різдва Христового та зішестя Святого Духа на святих апостолів у день святої П'ятидесятниці Господь благословив наші землі апостольською місією святого апостола українського Андрія Первозваного (між 6–10 — 60–67), який, починаючи з 33 року після Різдва Христового, благовістив Слово Боже народам давньої Скіфії, благословив київські гори та прорік, що на цих благословених землях засяє благодать Божа.

Від апостольських часів християнська віра поступово поширювалася серед населення наших земель, співіснуючи з традиційними духовними віруваннями наших пращурів. Упродовж наступних століть на українських землях діяли християнські громади, розвивалося церковне життя, а одним із його найдавніших організованих осередків з кінця I століття стала Скіфська єпархія, яка засвідчила давність, тяглість і безперервність християнської традиції на українській землі.

Саме на цьому духовному й історичному підґрунті Господь покликав до великого історичного служіння святого блаженного Оскольда (перша половина IX століття — 882), Великого князя (кагана) Київського (860 — 882), благовірного правителя Русі, у святому Хрещенні — Миколая.

Саме за його правління, після переможного походу давньоукраїнського війська Русі на Константинополь на чолі з Великим князем Оскольдом та прийняття ним святого Хрещення, у 860–862 роках розпочався новий етап розвитку церковного життя Русі-України. За святительства святителя Фотія, Патріарха Константинопольського, було започатковано Українську (Руську) Церкву з митрополичим осідком у Києві. При цьому вона була внесена до офіційного переліку (диптиху) митрополій Константинопольського Патріархату як окрема Українська (Руська) Церква. Ця визначна подія стала новою віхою в історії духовного розвитку Русі-України та засвідчила прагнення нашої держави жити у світлі Христового Євангелія.

Господь судив святому блаженному Оскольду стати не лише мудрим державним правителем та успішним військовим полководцем, а й одним із перших великих будівничих організованого церковного життя Русі-України. Саме тому його ім'я нерозривно пов'язується з початком нового етапу історії Української (Руської) Церкви, яка отримала свій митрополичий осідок у Києві.

Прийнявши святе Хрещення, святий блаженний Оскольд глибоко усвідомив істину, що залишається незмінною в усі часи: справжня сила держави народжується не лише зі зброї, політичної могутності чи матеріального багатства, а насамперед із вірності Богові, Його святій Істині, правді та справедливості.

Бути правителем-християнином означає не лише мудро управляти державою, а й нести перед Господом відповідальність за духовний стан свого народу, за збереження віри, моральності та Божої правди.

Саме тому Православна Церква України прославляє святого блаженного Оскольда не лише як благовірного Великого князя Київського, а й як першомученика Київського.

У 882 році святий блаженний Оскольд був підступно вбитий у Києві, поблизу Угорської гори. За літописним свідченням, Олег, який прибув до Києва з військовою дружиною та малолітнім Ігорем, удавшись до обману, виманив Великого князя Оскольда на зустріч,

після чого наказав його вбити та узурпував київську князівську владу. Одним із чинників, якими могли скористатися організатори цього перевороту, було неоднозначне ставлення частини тогочасної київської знаті до прийняття Оскольдом християнської віри та започаткованого ним нового напрямку духовного і державного розвитку Русі. Проте навіть перед лицем зради й смерті святий блаженний Оскольд залишився вірним Господу, своєму народові та Державі Русі.

Його мученицька смерть стала свідченням незламної вірності Христові. Вона засвідчила, що Божа правда сильніша за людське насильство, а мученицька кров, пролита за віру, ніколи не є поразкою — вона стає насінням нових поколінь християн. І Господь не допустив, щоб справа святого блаженного Оскольда була знищена разом із його мученицькою смертю.

Те, що було посіяне його вірою, державницьким служінням і жертовністю, Господь зберіг і примножив у наступних поколіннях.

Подальший розвиток церковного життя Русі-України продовжила свята рівноапостольна Велика княгиня Київська Ольга, у святому Хрещенні — Олена, яка своєю глибокою вірою, мудрим державним служінням і невтомною турботою про Церкву зміцнила та розвинула християнську традицію, започатковану на українських землях у попередні століття.

Саме через її непохитну віру, щиру молитву, мудре державницьке служіння та особистий християнський приклад Господь продовжив звершувати Свій спасительний Промисел щодо Русі-України, готуючи її до великої історичної події — загальнодержавного утвердження християнської віри за святого рівноапостольного Володимира (між 955–963 — 15 липня 1015), Великого князя Київського, онука святої рівноапостольної Великої княгині Київської Ольги.

Так Господь, упродовж багатьох століть, послідовно звершував Свій спасительний Промисел щодо Русі-України, готуючи наш народ до повноти життя у Христовій Церкві.

Дорогі брати і сестри!

Подвиг святого блаженного Оскольда є не лише славною сторінкою минулого. Він залишається живим духовним дороговказом і для нас, людей ХХІ століття.

Його життя переконливо свідчить, що вірність Богові ніколи не буває легкою. Вона завжди вимагає мужності, жертвності, мудрості, терпіння і готовності залишатися на боці Божої правди навіть тоді, коли це пов'язано з небезпекою, нерозумінням чи особистими стражданнями.

Святий блаженний Оскольд навчає нас, що державна влада є не лише великою честю, а насамперед великим служінням Богові й народові. Справжній правитель повинен дбати не тільки про могутність держави, а й про духовний стан свого народу, про утвердження правди, справедливості, милосердя та високої моральності.

Саме тому його життя і мученицька смерть залишаються промовистим свідченням того, що духовні основи державності мають не менше значення, ніж військова сила, політична мудрість чи економічне благополуччя.

Справжня сила народу починається із сили його духу.

Справжня сила держави починається з вірності Богові.

Справжня сила Церкви народжується зі святості її дітей.

Недаремно Господь говорить у Святому Євангелії:

- ***«Шукайте ж найперше Царства Божого і правди Його, а все це вам додасться» (Мт. 6:33).***

Саме ці слова Господа нашого Ісуса Христа стали духовним законом життя святого блаженного Оскольда і залишаються дороговказом для кожного християнина і кожного українця.

Бо лише тоді, коли людина ставить Бога на перше місце, Господь благословляє її життя, її родину, її народ і її державу.

Дорогі брати і сестри!

Подвиг святого блаженного Оскольда набуває особливого духовного значення саме сьогодні, коли Україна переживає один із найважчих періодів своєї багатовікової історії.

Із 2014 року триває російсько-українська війна, у якій український народ героїчно відстоює своє природне і Богом дане право на життя, свободу, державну незалежність, територіальну цілісність і суверенітет Української держави.

Як і понад одинадцять століть тому, за правління святого блаженного Великого князя (кагана) Київського Оскольда, український народ змушений вести боротьбу не лише за свою землю чи державну владу, а й за саме право бути вільним господарем на своїй Богом даній землі, жити у власній незалежній державі, зберігати свою національну ідентичність, духовну спадщину, власну Церкву, культуру і свободу.

Це боротьба за право бути собою.

За право жити у власній державі.

За право зберігати свою історію, свою духовну спадщину, свою національну ідентичність, свою Церкву, свою культуру і свою свободу.

Саме тому приклад святого блаженного Оскольда сьогодні є надзвичайно актуальним.

Він нагадує нам, що любов до Бога ніколи не відокремлюється від любові до своєї Батьківщини, свого народу та відповідальності за майбутнє власної держави.

Ми підносимо свої щирі молитви за всіх українських воїнів-захисників, які сьогодні мужньо і жертвовно боронять Українську державу, її народ, її свободу та майбутнє.

Просимо Всемилистивого Господа укріпити їх духовно і тілесно, благословити їхню нелегку службу, захистити від усякого зла, дарувати мудрість командирам, силу воїнам, незламність духу всім, хто стоїть на захисті України.

З особливою вдячністю і глибокою шаною ми схиляємо свої голови перед світлою пам'яттю всіх полеглих Героїв України.

Вони віддали найдорожче — своє життя — за свободу, незалежність, територіальну цілісність і суверенітет Української держави, за право українського народу жити у мирі й свободі.

Їхній подвиг назавжди залишиться у вдячній пам'яті українського народу.

Ми також молимося за поранених, за військовополонених, за родини загиблих Героїв, за всіх, хто зазнав страждань і втрат унаслідок російсько-української війни.

Нехай Милосердний Господь подасть їм духовну силу, надію, розраду і Свою всесильну допомогу.

Дорогі брати і сестри!

Святий блаженний Оскольд залишив нам великий духовний заповіт.

Він навчає нас, що справжня державність не може існувати без духовних основ.

Справжня свобода не може існувати без відповідальності.

Справжня віра неможлива без мужності.

А справжня любов до Бога завжди народжує любов до свого народу, своєї Батьківщини і своєї Церкви.

Бути християнином означає бути вірним Богові.

Бути вірним Його святим Заповідям.

Бути вірним Його Істині.

Бути вірним своєму народові.

Бути готовим до жертвовного служіння.

Саме тому сьогодні кожен із нас покликаний наслідувати святого блаженного Оскольда у його непохитній вірі, мужності, любові до Бога, відданості своєму народові та жертвовному служінні Давньоукраїнській державі — Русі, черпаючи з його життя приклад вірного служіння сучасній Українській державі та Українському народові.

Нехай же його життя стане для всіх нас прикладом того, як необхідно поєднувати віру і служіння, молитву і працю, любов до Бога і любов до Батьківщини.

Нехай молитвами святого блаженного Оскольда Все милостивий Господь благословить Україну, збереже український народ, зміцнить Православну Церкву України, дарує мудрість державній владі, мужність українським воїнам-захисникам, вічне блаженне упокоєння всім полеглим Героям України, визволення полоненим, зцілення пораненим, а нашій Українській державі — справедливий, безпечний, тривалий і Богом благословений мир.

Святий блаженний Оскольде, благовірний Великий княже (кагане) Київський, першомученику Київському, моли Бога за Україну, за національну і духовну єдність Українського народу, за Православну Церкву України, за українських воїнів-захисників, за дарування перемоги Україні над московськими рашистськими окупантами, за визволення всіх українських полонених, за зцілення поранених, за Боже благословення для всіх наших рідних і близьких та за всіх нас!

Амінь.